

Motion till riksdagen 2024/25:1405

av Lars Wistedt m.fl. (SD)

Totalförsvarsmotion

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga förslaget om totalförsvaret och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta direktiven till totalförsvaret i motionen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga ett totalförsvar bortom 2030 och tillkännager detta för regeringen.

Totalförsvaret

Den tidigare omställningen från totalförsvar till insatsförsvar har i dag visat sig vara förödande för både det militära och det civila försvaret. Det en gång robusta och trygga system som skulle säkerställa medborgarnas överlevnad i händelse av en stor kris och krig är i princip helt raserat. Det återuppbyggnadsarbete som i dag pågår kommer att ta lång tid att genomföra och den snabba förändringstakt som finns inom svensk politik är en riskfaktor. Finland har till skillnad från Sverige fört en konsekvent totalförsvarspolitik över tid, där både det militära och det civila försvaret förblivit intakt. För Sveriges del kommer det att vara av yttersta vikt att hela samhället ställer om, och det militära försvaret, kommuner, regioner, myndigheter, företag och frivilligorganisationer är centrala aktörer för att förbereda Sverige för ett eventuellt krig.

Den grundläggande målbilden är inte att Sverige ska återgå till en modell som är anpassad för en tid som inte längre existerar, utan att bygga ett nytt modernt totalförsvarskoncept för framtiden. Beslutet att ställa om från insatsförsvar och internationellt försvar togs 2015 och sedan dess har återuppbyggnaden gått mycket långsamt. Det finns flera orsaker till detta men den övervägande problematiken kopplas till att återtagandet börjar från en mycket låg nivå och därefter mycket begränsade prioriteringar från den tidigare socialdemokratiska regeringen. En annan faktor är också att det saknas en förståelse för att totalförsvaret är en del av det vardagliga arbetet, så därför

skall t ex behovet av skyddsrum beaktas vid byggandet av en ny förskola eller skola. Givet omvärldsläget ska det inte ta flera år att godkänna ett miljötillstånd för övningar, försvarsindustrin eller en ny skjutbana. Hela samhället måste ställa om och återta förståelsen för att det är vår säkerhet och trygghet det handlar om. Cyberförsvar är också en grundläggande förmåga som samtliga aktörer inom totalförsvaret ska arbeta med; det ska finnas ett kontinuerligt och nära samarbete mellan Försvarsmakten, MSB, Polismyndigheten och näringslivet för att motverka främmande makts försök att destabilisera samhället. I detta ingår också att begränsa och motverka brottslig verksamhet och otillbörlig informationsinhämtning, vilken rimligen kan antas kraftigt öka under perioder av ökad internationell spänning.

Direktiv till totalförsvaret

Sveriges militära och civila försvar ska med alla till buds stående medel bevara rikets frihet och självständighet. I och med att Sverige nu har gått med i försvarsalliansen Nato så kommer också uppgifterna för det civila och militära försvaret att förändras. Utgångspunkten och målsättningen för totalförsvaret ska alltid vara att Sverige ska kunna försvara sin suveränitet och skydda medborgarna innan möjlig hjälp från tredje land tillkommer. Norden är ur militärstrategisk synpunkt en isolerad ö och totalförsvaret ska dimensioneras efter detta. Sverige behöver, utifrån detta faktum, i första hand bygga ett totalförsvar som kan trygga Sveriges befolkning, och därefter i samverkan med övriga länder i Norden skapa ett robust, uthålligt men också trovärdigt totalförsvar. Detta är i enlighet med Natos tredje artikel om att medlemmarna var för sig och tillsammans ska verka för en utveckling av sin kollektiva förmåga att försvara sig.

Ett trovärdigt totalförsvar bortom 2030

År 2030 har alla medborgare som totalförsvaret har behov av blivit krigsplacerade. När kriget kommer vet alla som är krigsplacerade var och när de ska inställa sig. Ur varje årsklass utbildas en stor andel värnpliktiga eller civilpliktiga. Att genomföra värn- eller civilplikt är något som ungdomarna ser fram emot och som ger mervärden i det övriga livet. Det är starkt meriterande för vissas kommande yrkesval. Inom totalförsvaret är stora delar av medborgarna krigsplacerade för att fortsätta sina ordinarie arbeten eller lösa andra uppgifter. När kriget kommer ska det finnas en stark vilja att göra sitt yttersta för att försvara Sveriges oberoende och vår frihet att själva forma vår rättsordning och kultur. Medborgarna vet att det är den personliga insatsen från var och en som i slutänden kommer att avgöra vårt lands öde. När kriget kommer har Försvarsmakten och dess underställda myndigheter förmågan att möta fienden till havs, i luften och på marken. Marinen och flygvapnet kan fördröja fienden i den omfattning det krävs för att möjliggöra egen förmågeuppbyggnad. Rymddomänen skapar förutsättningar för god situationsförståelse och underrättelseinhämtning, och armén är beredd att möta fienden från flera anfallsriktningar. Luftvärnet har förmåga att försvara ett flertal platser vid samma tillfälle. Flygvapnet och marinen har möjlighet att verka under dagar för att fördröja fientliga överskeppningar och framryckningar. De har även möjlighet att hålla vitala svenska hamnar öppna och en begränsad förmåga att verka mot mål bortanför

Sveriges omedelbara närhet. Armén ska kunna fördröja eller hindra ett fientligt anfall på svenskt territorium, från flera riktningar, samt kunna avgöra mot fienden i en riktning. Arméns territorialförsvarsförband och hemvärnet är vitala komponenter som löser en mängd uppgifter som möjliggör kraftsamling av manöverförband. Om en del av riket trots allt skulle falla under utländsk ockupation, ska motståndet fortsätta och fiendens resurser utarmas genom väpnat och passivt motstånd. Inom ramen för Nato och det fördjupade försvars- och civilförsvsarssamarbetet med Finland och övriga samarbeten har Sverige kontinuerliga övningar, samråd och planering med sina partner. Det civila försvaret har en god förmåga att stödja det militära försvaret och har ett fungerande befolkningsskydd i drift under en längre period. Detta innefattar ett nära samarbete mellan stat, näringsliv, frivilliga och kommuner m.fl. Det är av yttersta vikt att det redan under fredstid utvecklats ett robust nätverk av aktörer som förbereder samhället på den yttersta utmaningen. Genom att lager byggs upp finns det goda möjligheter att omfördela nödvändig materiel där det behövs bäst. Det ekonomiska försvaret har byggts upp till en sådan nivå att det finns tillräckliga lager av livsmedel, mediciner och övriga förnödenheter om vårt lands kontakt med omvärlden skulle upphöra eller begränsas. Det psykologiska försvaret är väl utbyggt för att möta fientliga desinformationskampanjer innan och under en väpnad konflikt.

Lars Wistedt (SD)

Björn Söder (SD)

Sara-Lena Bjälkö (SD)

Göran Hargestam (SD)